CENZURAT

An I. No. 12— 13

SATU-MARE 13 Febr, 1936

EXEMPLARUL 4 Lei

APARE ODATĂ PE LUNA

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA

CUVÂNTUL NOU

TRIBUNĂ INDEPENDENTĂ DE LUPTĂ ȘI INFORMAȚIE NAȚIONALISTĂ

DIRECTOR: VALERIU CÂRDU

BIRUITORII MORȚII — COMANDANȚII INVIERII

„Vom cere și vom lua **tot**, *toată onoarea pe care o dorim, tot dreptul pe care-l pretindem și întreaga biruință românească pentru care* **vom muri**"

Ion I. Moța

(„Cuvântul Nou" din 28 Iun. 1936)

PE FRONTUL DELA MAJADAHONDA S'AU FRÂNT DOI STEJARI AI ROMÂNISMULUI! Comandantul legionar al Bunei Vestiri Ion I. Moța și comandantul legionar Vasile Marin. Vestea a venit ca un trăznet.

Lumea legionară e sguduită până 'n temeliile sufletului. Ceilalți Români de bine iau parte la imensa durere a clipei.

Acei cu sufletele de noroi nu îndrăznesc să vorbească și nu cutează să ridice privirile

S'a frânt, undeva, în adâncul de sfințenie al sufletului românesc, o cumpănă.

Busola care călăuzește pașii neamului nostru, e agitată ca pe vremuri de viielie și furtună. In vâltoarea unei dramatice încordări, din sufletul nostru, din visul nostru înalt, din cartea legendară a eroismului legionar, s'a rupt ceva, mare cât un veac, sublim ca avântul de peste vremi și sfânt ca țara visurilor verzi.

*

AU CĂZUT DOI FĂCLIERI AI VEACULUI CARE BATE LA UȘĂ.

Pentru Cruce și pentru Biserică.

Pentru Patrie și pentru Neam.

Pentru slava lui Dumnezeu, pentru Cuvântul de dinainte de Inceputuri și de dincolo de toate Sfârșiturile.

Pentru toate Adevărurile dăltuite în biblia nevorbită, dar simțită și trăită, a Legiunii.

Pentru toate Altarele Sfinte.

Cu sufletul crescut până la treptele de lumină ale Dumnezeirii, voluntar al Crucii și străjer al altarelor incendiate de oastea lui AntichriSt, s'a stins, în vifornița frontului hispan, cel dintâi dintre feciorii Ardealului îngenunchiat, cucernic, în fața măreției dela Sarmisegetuza, cel dintâi legionar ridicat în fața trădării mârșave, feciorul care a sărutat toate rănile țării și a plâns peste toate ruinile și pustiurile cuibărite în țara sufletului românesc, Ion I. Moța, Comandant legionar al Bunei Vestiri și Crainic al Invierii și șuer de gloanțe, s'a stins, cu icoana Patriei în gând, feciorul Părintelui Protopop Ion Moța dela Orăștie.

Alături de el, frate al acelorași credințe fulgerate spre izbăviri și minunate măriri românești, a căzut Vasile Marin, comandantul care a lăsat condeiul și a plecat să scrie o pagină de epopee cu spada.

Acolo, departe, peste mări și țări, în viscolul încăerărilor istorice, au plecat să-l caute pe Dumnezeu și să-l ducă în dar viața lor pământeană. Acolo în Spania zarurilor aruncate au pornit ei să spele rușinea lașităților care ne înconjoară și să ne trimită, de acolo, din Spania Alcazarului mai tare decât moartea, un testament scris cu tinerețe chinuită și cu sânge dăruit.

S'AU FRÂNT, AU CĂZUT, DAR N'AU MURIT.

Moartea este o întâmplare care plutește deasupra tuturor. Este o plecare obișnuită, o deslegare de lut. Moartea obișnuită e semnul sub care trăesc toți oamenii.

O lege a firii, împletită în lacrimi familiare și săgetată de sigilul sfârșitului.

Un eveniment sărac, care trebuia să vină, — mai de vreme sau mai fârziu, — fără dăruire de semnificații înalte și fără testamente eterne.

Moarte simplă și banală care nu și-a înâlnit adversarul.

Moartea care intră în anonimat, e un neînsemnat fapt divers, pentrucă a plecat pe furiș, ca un fur, să-și îndeplinească un mandat.

Moartea care a venit, pentrucă a avut poruncă să vină.

E moartea noastră a tuturor, e moartea care-i găsește pe cei mai mulți benchetuind în via vieții ori cățărându-se, disperați, de ultima scândură desprinsă din epava care tălăzuește peste incertitudinea învolburată a acestui imens ocean, pe care ne-am obișnuit să-l numim așa: VIAȚA.

ION I. MOȚA ȘI VASILE MARIN N'AU MURIT. S'AU FRÂNT, AU CĂZUT, DAR N'AU MURIT . . .

*

S'AU INCĂERAT CU MOARTEA. Nu moartea a venit, ci ei mai moartea pentru deslegarea lor din durerile lutului.

Ci pentru marea luptă. Față în față.

Și au luptat cu moartea, titanic, depășindu-i sensurile și copleșindu-i obișnuita semnificație. Au căzut, pentru ridicarea Crucii. Nu au murit Nu și-au pierdut viața. Nu moartea le-a răpit viața. Au renunțat la viață, pentru viața noastră a tuturor. Și pentru viața Patriei. Din clipa în care ei n'au m'ai trăit, pânântean, începe sensul trăirii noastre,, iar din ceasul căderii lor se amplifică sensul ridicării în etern a Patriei. Din frângerea lor voluntară pe roata destinului, țâșnesc semnele vii care vestesc Dumineca Invierii.

Din momentul în care pleoapele s'au înshis peste ochii lor luminoși, care au văzut pe Dumnezeu înaintea celorlalți, s'au deschis și ochii orbilor iar bârna pe care n'o vedeau fariseii, în ochii lor proprii, a grăit.

•

CÂT AU FOST ÎNTRE NOI, fariseii vremilor i-au huiduit. Sudalmele au curs, cu nemiluita, peste sfânta lor viață

Când au plecat, atacul fariseilor — fățarnic și josnic — a pornit spre Căpitanul gândurilor sfinte.

Huiduielile n'au cutezat să-i urmărească în drumul lor spre Dumnezeu

S'au înfricoșat fariseii. Au rămas să cârtească, aci, străini în casa Neamului nostru.

Au uitat fariseii că Voluntarii Crucii n'au fost trimiși de nimeni pe frontul creștinismului.

Au căutat să găsească ordin în lumea verde a voluntarismului. Și când nu l-au găsit, l-au inventat și au clevetit.

Ion I. Moța și Vasile Marin — cu toți camarazii lor — au plecat pentrucă au vrut să se jertfească pe altarul Crucii.

A fost o plecare comandată de sufletul lor infinit mai mare decât înțelegerea fariseilor.

O desprindere voită din pământean și o voluntară plecare spre Dumnezeu cel din Eternitate.

Pasul lor de Arhangheli n'a mai putut fi urmărit și avântul lor de lumină n'a fost țărmurit de legile pământene, pentrucă a trecut de hotarul acestor legi.

Din ceasul plecării, ei s'au le- Lui eternă. Au depășit mărunta înțelegere omenească.

Iar când au căzut, s'au ridicat și mai mult peste micimea acestei înțelegeri.

Cât au fost, pământean, între noi, fariseii vremilor i-au huiduit.

Și când au căzut cei doi legionari, fariseii s'au asfixiat în balta propriului lor suflet.

Unii dintre farisei au fugit de ei înșiși, biciuiți de remușcări.

Alții, uluiți, n'au mai putut pricepe minunea și au amuțit.

Slova lui Ion I. Moța scrisă înainte de cădere, grăia din trăirea lui eternă:

"Trebue să mai adaug, spre a înlătura orice judecăți greșite, că eu n'am fost trimis de nimenea în Spania ca să i se facă vreo răspundere pentru asta, ci că eu singur am avut, cel dintâi, gândul și dorința de a lua parte la aceste lupte, pentru care am cerut și am primit aprobarea șefului nostru mărginind el această aprobare la numai o lună de zile. Nici odată n'aș fi primit să fiu înlocuit prin altcineva, căci sufletul meu îmi cerea și-mi cere împlinirea acestei datorii, pe care am și dus-o la împlinire".

•

SUFLETUL LUI MARE I-A CERUT împlinirea unei sfinte datorii.

14 ani s'a chinuit Ion I Moța în țara strămoșilor lui. Patrusprezece ani a propovăduit lumina și adevărul pentru nația lui

14 ani a cerut Ion I. Moța libertate pentru neamul românesc în propria lui țară.

Tot atâția ani a nizuit Ionel Moța să deschidă închisorile străine în care tânjia sufletul românesc

14 ani a trecut Ion I. Moța din închisoare în închisoare, din prigoană în prigoană, din insultă în insultă . . .

14 ani nu s'a odihnit Ionel Moța.

Pentrucă în casa Părintelui Protopop, Ion Moța, dela Orăștie a fost înscrisă, dintru început, lupta și neodihna.

Și pentrucă așa l-a învățat Căpitanul:

SĂ NU SE ODIHNEASCĂ, SĂ LUPTE

Un deceniu și jumătate s'a rugat Ionel Moța pentru țara lui batjocorită.

In închisori. In cuvânt dacă

Alcazarul legionar

ION I. MOȚA

VASILE MARIN

Și n'au murit...

Din depărtări striga un Alcazar, crescut din fapte vitejești . . .
Ardeau biserici seculare'n vâlvătăi de pară,
Se prăbușiau legende și povești. —
Se năruia întreaga țară,
Sub lovitura pumnului barbar.

Din depărtări, striga un Alcazar . . .

Acolo, printre ziduri strămoșești și sânge
Creșteau, în flăcări sfinte, cavalerii morții,

Impotrivirea străjuia în fața porții.

Dușmanii Crucii, năuciți de flacăra minunii
N'au înțeles că'n Alcazar luptau și morții.
Eternă, Crucea a vestit, din zări de foc, Legiunii
Chemarea sângelui roman
Și'n sufletul învolburat de graiuri strămoșești
Au răsărit imense Alcazare românești.

Porni un general viteaz cu șapte cavaleri spre Spania creștină,
Cu gând de aprige chemări, pe drumuri de lumină.
Purtau în suflet un torent de vreri legionare,
Ursit să izvodească lumii alte Alcazare.

In bătălia Crucii, călăuza
Le-a fost feciorul dac venit din Sarmisegetuza
De sărbători, în flori de sabie și pară,
Au colindat cu jertfa pentru țară,
Desțelenind isprăvi și vitejii din cronici strămoșești,
Departe de fărâmuri românești.

Din șapte doi s'au frânt pe frontul de urgie
Și-au împletit din anii lor cunună
Cu flori de rugăciuni din legea lor străbună.

Pentru sfințirea ceasului în veșnicie,
S'au frânt ca doi stejari pe vremuri de furtună.

Dar n'au murit . . . Trăesc . . .
Și vor trăi, în Slava leagănului românesc.
Nu mor acei cu viața frântă'n umbra Crucii sfinte
Și anii dăruiți lui Dumnezeu nu au sfârșit.
Ostașii Crucii vor trăi și 'n neguri de morminte,
Așa cum Dumnezeu din veșnicie a grăit.

Trăesc, — lumină vie peste veacul logodit cu gloria
Și vor zidi măreț altar pentru măritele pliniri.
Trăesc și vor trăi cât slava și istoria,
Sfărmând cătușele nedrepte și vitrege alcătuiri.

Ei n'au murit, ci au pornit pe drumuri de lumină,
Spre Dumnezeu cel din Tăriile albastre,
Să-i ducă dor din țara unde bucuria e străină
Și jar din lacrimile noastre.

Și vor trăi, cât unda Oltului prin munte
Va duce graiul românesc spre mare,
Cât vom avea Ceahlău cu pletele cărunte
Și gând legionar săltat spre soare . . .

Troițele dela răscruci vor povesti — în șir de strănepoți —
Legenda unui comandant coborîtor din neam de moți,
Plecat să'nfrunte vremea și oștile dușmane
Cu legea lui de luptă:
De moarte «suntem gata, toți șapte, Căpitane!»

Jertfindu-te pentru neam și pentru Cruce,

îți justifici viața pământeană în fața vieții eterne.
Viața fără ideal e săracă și pustie.
Viață fără jertfă este neinsemnată și aruncată în întuneric.
Idealul și jertfa sunt singurele făclii care luminează o viață.

Pentru Hristos și Patrie

au căzut pe Frontul Crucii Ionel Moța și Vasile Marin.
Cine nu știe să cadă **pentru Patrie,** *nu merită să trăiască sub cerul Patriei.*
Au căzut marii noștri comandanți în Spania pentru românism și pentru creștinism.
Pentru românism nu înseamnă neapărat a cădea pe un front din țară.
Pentru românism te poți jertfi oriunde se judecă destinul românismului.
Or în Spania, azi mai mult decât pe pământ românesc, alături de soarta tuturor națiunilor din lume, a fost aruncat în balanța istoriei și destinul românesc.
Iar pentru Hristos și petru Cruce, în toate părțile lumii, în cele mai depărtate zări, jertfa are preț și este primită de Dumnezeu.
Pentrucă Dumnezeu nu locuește numai într'o țară.
Dumnezeu este stăpân peste toate țările și zările, toate, sunt ale Lui.

Nimeni nu crede

că Ionel Moța și Vasile Marin au murit.
Nimeni n'a crezut, în prima clipă, vestea. Și azi sufletele tuturora talazuesc în îndoială.
Nu e o simplă impresie. Sălășluește aci, în acest sentiment, un mare adevăr.
Pentrucă Ionel Moța și Vasile Marin n'au murit.
A cădea, a te jertfi pentru Cruce, nu înseamnă a muri ci a câștiga viața veșnică.
Iată de ce îi simțim între noi, întărindu-ne și călăuzindu-ne pașii spre zarea marilor biruințe.

Jertfa lor pentru Cruce,

este o dăruire neprecupețită pentru slava lui Dumnezeu în lume.

Voluntară și uriașă, această jertfă ne oțelește pentru luptele care ne așteaptă și ne obligă să le urmăm pilda.

Au căzut pentru cruce, pentru Neam și pentru noi.

Din momentul plecării lor, ei au renunțat la viață.

Sufletește avem datoria să ne considerăm plecați. Deci gata de renunțare.

Pentrucă fără jertfă voluntară și integrală, nu poate veni Invierea.

Jertfa este o condiție a Invierii.

Iar fără Inviere, nu poate trăi nici Țara.

Și dacă țara nu poate trăi, înseamnă că toți suntem prizonierii morții.

Și, decât să tânjim așteptând moartea țării, mai bine să cădem cu toții pentru viața Neamului.

Pentrucă numai Neamul și faptele închinate Neamului sunt eterne.

Noi suntem trecători.

Camarade

Departe, pe Frontul Crucii, au căzut marii noștri comandanți legionari: Ion I. Moța și Vasile Marin.

Viața lor de chinuri și renunțări, de închisori și prigoane, până la marea renunțare, se încadrează în linia învierii românești.

Prin jertfa lor voluntară ne apropiem de ceasul Invierii.

Ei au slujit Crucea, pentrucă învierea vine în numele Crucii.

Drama spaniolă — drama lumii

Cu cinci luni în urmă, la începutul lui Septembrie, scriam — în coloanele unui ziar din vestul ţării — următoarele:

Teza şi întrebarea: Rebelii sau guvernamentalii? »Rebelii«... pentrucă aşa s'a obişnuit presa dela noi să-i numească. »Rebelii«, pentrucă aderenţa unor anumiţi purtatori de condei, faţă de drama spaniolă, este de caracter conjunctural, episodică şi fără axă. Se sbate în expectativa de vom vorbi în cadrul articolului de azi. Deoarece drama spaniolă este conturată de această tragedie a expectativei.

Aţi observat, lumea priveşte, relativ, ca la teatru la desfăşurarea şi evoluţia acestei formidabile încăerări istorice. Aţi observat desigur, că nimeni n'a organizat încă, şi niciunde, manifestaţiuni de simpatie şi încurajare pentru sborul şi sângerea sufletului spaniol? Pentru o Ana Pauker, sau altă putoare sovietică se clatină temeliile lumii, dar pentru sublima răstignire spaniolă nu se găsesc gesturi de înţelegere. A, desigur, d-voastră veţi spune că sunt anumite înţelegeri internaţionale care au oprit intervenţiile armate în Spania şi furnizările de armament pentru aceiaşi sbuciumată Spanie. Da, este adevărat. Mai mult, poate că s'au oprit şi sborurile sufletelor încăerate, de departe, în sfânta şi apriga sbatare a destinului spaniol. Noi rostim, hotărît o singură întrebare: »Cine a creiat aceste stavile şi cine a ridicat zăgazuri în zarea Madridului? Corespund ele intereselor româneşti ori sunt dictate de alte cancelarii politice şi diplomatice?

Oare s'a uitat că la întreprinderea aceasta de sânge — e vorba de revoluţia spaniolă — toate naţiunile inclusiv România, sunt interesate şi au un număr egal de acţiuni?

S'a uitat, Sau se aşteaptă semne de deslegare. Se aşteaptă de semnarea mai clară a învingătorului de mâine? Tirania expectativei, otrava în doielii şi frigurile aşteptării. Statica europeană actuală — sublimată în poziţia de spectator şi examinator cu ochelari, cu vârstă şi maturitate — ar putea incendia, într'o bună zi toate bisericile Parisului şi minunata noastră mânăstire dela Curtea de Argeş.

Ş, curios, expectativa i se pare Europei şi lumii întregi, mult mai comodă' decât o participare, — fie platonică — la desfăşurarea dramei spaniole. Deşi e îngrozitor să trăieşti sub grindina expectativei.

»Qu'il est horrible de vivre dans l'expectative, en imaginant chaque jour ce qui p ut arriver le suivant«, — spune uriaşul hispan, Miguel de Unamuno, într'una din cărţile sale. Şi observaţi, nu este vorba de expectativa în faţa dramei spaniole. Intinderea de sensuri a revoluţiei spaniole, europenizarea şi mondializarea rosturilor ei, amplifică, în mod logic peisagiul de plumb al expectativei. Şi atunci iată, fiecare naţiune îşi priveşte, cu mâinile încrucişate propria ei dramă.

Şi totuşi nu se aude tropotul unei expediţii de suflete. Europa doarme narcotizată de mâni interesate, somn greu.

Un ţara noastră avea să mă desminţă, echipa şi mucenicia lui Ion I. Moţa.

Ceasul istoriei bate sumbru, 11 bătăi.

***

Acesta e cuvântul pentru situaţia din Spania. N'am utilizat expresia în sensul scribilor „democraţi“ ai Sărindarului.

Ci adecvat rostogolirii istorice pe care o trăieşte Spania de azi. Pentrucă ceiace se petrece acolo este o furtună istorică. Şi, după cum am spus, sensul revoluţiei de azi nu mai este spaniol.

Sens spaniol ar însemna o revoluţie obişnuită, un fel de a fi al Spaniei, o stare aparent abnormală ieşită din normalul secular al istoriei spaniole. A rosti aceste cuvinte — Spania şi revoluţie — deodată, însemna, până mai ieri, a comite o impuritate de stil, un pleonasm.

Iată dece am spus că actuala revoluţie din Spania nu mai are nuanţă spaniolă. Spania este azi mai mult teatru decât actor. Şi această afirmaţie nu tinde să întunece dramatica încordare a sufletului spaniol spre culmi naţionale şi spre Invierea Patriei Nici o diminuare a jertfei de sânge. E numai o delimitare, o precizare. In Spania nu se joacă un destin închis între patru hotare. Flacăra spaniolă nu incendiază doar un peisagiu iberic, ori unul, de sferă mai largă, mediterian şi, prin adiacenţă, unul oceanic, de coastă.

Acolo, în Spania, se joacă o carlă mult mai mare; a lumii întregi. Dramaticul spaniol îmbracă, în forma aceasta, haină continentală şi aspect mondial. Involburarea de-acolo, este o sălbatică tălăzuire spre sensurile lumii de mâine, şi o nepotolită alergare spre adevăratele obiective ale acestei lumi.

Toate ţările au ancorat, cu privirea şi bagajul de griji, la ţărmurile Spaniei.

Asistă lumea întreagă la desfăşurarea acestui film sguduitor, menit să luxeze anumite poziţii istorice furate şi să redea alte poziţii trainice adevăraţilor stăpâni.

In Golgotha suferinţelor de azi, se ard păcatele unor aventurieri. Dar pentrucă această ardere să ducă la purificare şi pentruca această Golgothă să urce spre Inviere, e necesară, a fost necesară mai bine zis, Răstignirea spaniolă. Răstignirea este o condiţie şi un principiu pentru drumul Invierii.

Au fost martirizaţi slujitorii altarelor, au fost profanate biserici şi morminte, oseminte de călugăriţe transformate în ruguri fumegânde, — iată spectacolul fantastic pe care-l oferă Spania. Arderi şi devastări, schingiuiri şi maltratări. Alături de ruga patriotică, de înălţarea gândului spre Dumnezeu şi spre treptele înalte ale luminii din veac.

Profanări şi inconştienţe. Alături de jertfă şi închinare. Icoana aceasta de contradicţii denotă dinamica unei intense trăiri istorice a momentului de faţă.

Sensul revoluţiei spaniole a părăsit peninsula şi călătoreşte spre toate capitalele lumii, spre centrele cu tendinţe identice ori contrarii. Uraganul spaniol pustieşte nedumeriri în multe părţi. Luminează flacăra aceasta şi pentru alte zări străbătute de întuneric.

Hotărît, în Spania — aşa cum a spus, în altă formă, uriaşul acela hispan, Miguel de Unamuno — se joacă destinul Europei.

Adăogăm: şi al lumii întregi, atât de complet încât este interesat, acolo, la bursa de vieţi spaniole şi bunicul meu dintr'un sat bănăţean tot aşa de bine ca yankeul care, poate, nici n'a auzit că Spania arde.

Citiţi şi răspândiţi

Cuvântul Nou

TRĂIASCĂ LEGIUNEA ŞI CĂPITANUL!

SCRISOARE DELA MAJADOHANDA

Pentru Mihai şi Gabriela

Copiii mei, din zarea de departe,
De unde numai Dumnezeu cuvântă,
Vă scriu, pentru viaţa voastră, carte
Urzită tot din slovă sfântă . . .

Tăticul vostru, a plecat, odată spre Apus,
Să poarte luptă pentru Dumnezeu şi Cruce.
In graba mare, însă, nu va spus,
Cât timp va sta şi unde se va duce . .

Când anii vi s'or aduna cunună,
Veţi înţelege drumul meu îndepărtat.
Odată, cartea mea o să vă spună
Spre care zare am plecat . . .

De-acolo, dragii mei, din ţara de departe,
Eu voi veghea, să fie viaţa voastră sărbătoare.
Deşi e lung, copiii mei, nu ne desparte
Drumul. Că dorul meu e mare . . .

Bunicul mâine să vă scrie,
Din fapta voastră, imn de salvă.
Să creşteţi, tare, altă Românie
Şi să vă fie ţara dragă . . .

Să vă rugaţi, cu mama, la Icoană
Ingenunchiaţi, în fiecare seară.
Să plângeţi pentru fiecare rană,
Din câte ard, acum, în ţară.

Copiii mei în ceasul de plecare,
Se-aud chemări şi glasuri sfinte.
Pentru destine legionare,
Eu v'am lăsat, învăţăminte.

Să fie viaţa voastră primăvară,
Să dită'n măreţie şi poveşti.
Să ridicaţi, viteji, o nouă ţară
Pe plaiurile noastre strămoşeşti.

Copiii mei din zări legionare
Imi sboară gândurile, — roi.
Să ştiţi, în ceasul de plecarea,
Tăticul s'a gândit — la voi.

Numărul acesta al „CUVÂNTULUI NOU“ s'a tras într'un număr redus de exemplare. Numărul viitor va apare la 1 Martie. Rugăm pe d-nii depozitari şi pe toţi camarazii restanţieri, să trimită sumele de bani ce ni se cuvin. Deasemeni, rugăm pe toţi depozitarii să ne anunţe din timp, de câte exemplare au nevoie în viitor.

PREZENT!

PREZENT!

CAVALERII CRUCII

† ION MOȚA ȘI † VASILE MARIN

(Continuarea din pag. 1-a.)
roman. In slovă de granit. In cântec legionar. Tot sub coman da Căpitanului.

Intr'o bună zi, în sufletul granitar al lui Ionel Moța, răsări gând pentru Marea Rugăciune.

Legiunea — casa, altarul și familia vijeliosului ardelean — este un lanț de imnuri și rugăciuni.

Cărămida de bază a Legiunii a pornit din sfințenia rugăciunii.

Cântecul legionar e desprins din rugăciune. Tabăra de muncă și toate legile legionare sunt împletite din rugă.

Străbate peste toată ființa spirituală a familiei legionare această străduință continuă pentru desprinderea din lut și din veacul păcatului. Plutește, în destinul legionar, tendința aceasta de ridicare spre Dumnezeu și de restabilire a punților de legătură, între trecătoarea viață pământească și Dumnezeu Cel din eternitate, prin rugăciune.

Rugăciunea este reabilitarea vieții omenești, apropierea ei de Dumnezeire și trecerea ei în veșnicie.

E nepotolita căutare a lui Dumnezeu, prin înfrângerea poftelor sădite în lutul omenesc și prin înzestrarea sufletului cu atribute de slujitor al Cuvântului.

Desprins de veacul păcatului, prin rugăciune, omul trece, în trăire pământeană prin veacul care caută și slujește Lumina Dumnezeirii, asigurându-și un loc, dincolo de această trăire, și în slava unde nu mai există veacuri numărate, în veșnicie.

E legea vieții lui Ionel Moța.

Din această viață a pornit spre altarul Rugăciunii celei Mari.

Rugăciunea cea Mare este veșnică, așa cum e Dumnezeu Cel Veșnic. Ingenunchierea Rugăciunii Celei Mari este nevăzută, după cum nevăzut este și Dumnezeu.

Ionel Moța, și Vasile Marin au plecat să-l slujească pe Dumnezeu, înainte de întâlnirea cu veșnicia, acolo unde putea să fie mai bine slujit la ora actuală. Pe frontul Crucii, în Spania.

Și când Dumnezeu le-a sorocit intrarea în veșnicie, ei au renunțat la viața de toate zilele. Penrucă intrare în veșnicie, fără această renunțare, nu există.

Voluntari ai crucii, ei au RENUNȚAT LA VIAȚĂ — pentrucă așa le-a cerut sufletul lor crescut în legea voluntariatului legionar — dăruind viață tuturor acelora care nu îndrăznesc să renunțe.

Sguduind temeliile conștiințelor șubrede și fortificând viețile agonice. Plugărind țelina sufletelor părăsite de lumina rugăciunii. Aruncând sămânță nouă și vie, în țarina neamului, după pilda Marelui Sămănător.

Cu acest preț — renunțarea la viață pentru Hristos — nu poate fi cădere în fața morții ci intrare în veșnicia lui Dumnezeu'

De acolo, din slava eternității, Rugăciunea Mare, rostită de Ion Moța și Vasile Marin, coboară semne călăuzitoare pentru pașii Veacului Verde aci, pe pământul românesc.

*

DESTINUL LUI IONEL MOȚA ACESTA A FOST: **jertfa totalitară.**

Cu vreo trei ani și jumătate în urmă, l-am întâlnit pentru primaoară. La Cluj. Tocmai venisem din Munții Apuseni, din răscolirile acelea de sub comanda lui Amos Francu, menite să-l scoată din temniță pe căpitanul Șiancu. Ionel Moța a fost cel dintâi comandant legionar pe care l-am întâlnit în cale.

Vreo două ceasuri am stat de vorbă, în trei. N'am prea înțeles multe din spusele lui de uragan ardelenesc. Nu împlinisem decât 21 de ani și nu puteam urca până'n naltul piscurilor de gând legionar pe care le zăriau ochii lui fulgerători.

Atât mi-aduc aminte. Am rămas sub robia unui sentiment de neliniște și admirație care s'a cuibărit definitiv în sufletul meu.

Am împletit acest sentiment cu amintirile care-mi legau copilăria și adolescența de „LIBERTATEA" și, din cununa lor, a răsărit acest aprig chip de moț, sortit să intre în legendă: Ionel Moța.

Și-am mai rămas cu o impresie de eterizare în ideal, de veșnică ardere pe rugul ideii, de absență din legea vieții pământene, de ceva gata oricând pentru o mare plecare, impresie sugerată, violent, de prezența lui Ion I. Moța.

Ochii aceia care-l oglindiau întreg, ochi în privirea cărora n'am citit decât expresia acelei arderi interioare de care se bucură numai marii vizionari și eroii sacrificilor supreme. aveau ceva stelar în ei, ceva din sublimul și sfințenia frângerii depe Frontul Crucii.

Toată viața lui Ionel Moța, scrisă în capitole de prigoane și inchisori, arsă în jarul luptei și sfințită 'n rugăciuni, taie drum și legi pentru marea jertfă.

El n'a cunoscut nicicând jumătățile de măsură și n'a părăsit nicicând linia întâia când se stârnia furtuna.

Trăia în sufletul lui de moț viforos din Țara Zarandului un lanț întreg de strămoși, plămădiți din vitejie și gata, oricând, să moară.

Intârzia în sufletul lui, atât de mare încât ar fi fost instare să umple pustiurile unui veac întreg, ceva din bărbăția dacă. Hotărît, Ionel Moța era legatarul testamentar al unui șir întreg de strămoși cu mândria terfelită de hoarda veneticilor. Această misiune istorică risipită în fiecare fibră din ființa lui se cerea instrumentală cu dârzenie străbună.

Iată dece avântul lui Ionel Moța avea accente de furtună și slova lui linie de spadă.

In revolta celui mai mândru dintre feciorii Ardealului își coborau vrerea, milenar, toate nedreptățile care au spintecat, viteg, trupul neamului românesc.

In cuvântul lui Moța se topiau în tureș, g'asuri de geți și năprasnice vreri daco-romane.

Și peste toată această figură de comandant viteaz, plutia cercul de lumină al seninului românesc — senin neclintit în fața furtunii — și bunătatea de pâine a valahului de pretutindeni.

Incordat peste prezent până la risipă, în năzuința aceasta de a restabili legăturile dintre trecutul măreț, care trăia în sufletul lui ca o furtună, și viitorul pe care privirile lui îl sfredeliau în splendoarea visată, Ionel Moța trebuia să se risipească pentru a îmbogăți țara și zestrea altor suflete.

Comandant de vreme și de luptători, încărcat vijelios cu vremea, prea contimporan cu Avram Iancu și prea prezent în ziua de mâine, prea apropiat de Horia, prea imens ca potențial sufletesc, Ionel Moța nu putea să rămână prea mult înlănțuit în viața pământeană

Trebuia să intre în galeria acelora care au jertfit totul, nu pentru ei, ci pentru toți.

Prin căderea lui, Ionel Moța a reactualizat capitolele de glorii românești, aruncându-ne cu amintirile înapoi, milenar și secular și dirijându-ne vrerile, mai hotărît spre ziua de mâine.

MAREA JERTFA INTRU HRISTOS ȘI CRUCE, de care s'au învrednicit Ionel Moța și Vasile Marin, trebue privită așa cum el, cu suflet de moț vijelios, Ionel Moța, a vrut să fie privită.

Jertfa a fost voluntară, pentrucă voluntarismul o aureolează și o mirue cu nimbul eternității.

Hotărîrea a fost a lui, a lui Ionel Moța. Și **hotărîrea** unui suflet plecat pe drumul marilor jertfe, nu poate fi schimbată de nimeni. Așa trebue înțeleasă jertfa celor doi stejari frânți în furtuna spaniolă.

Cine vrea s'o transforme în jertfă comandată — după cădere — jignește sufletul sfânt al lui Ionel Moța.

Iar acei care spun că trebuia schimbată hotărîrea lui Ionel Moța, dau dovadă că nu l-au cunoscut și-i jignesc memoria.

Păcate din acestea a făcut aproape întreaga presă, inclusiv un redactor dela **„Porunca Vremii"** — d. Petre Bănescu.

Care n'a înțeles nici o fărâmă din marea jertfă și a căutat să stabilească o greșală acolo unde ardea cea mai fierbinte lacrimă. Neexteriorizată, în adânc, în stăpânire de sine, în mare înțelegere și'n sfințită rugă de închinare.

Jertfele sfinte nu pornesc din greșală. Jertfele sfinte pornesc din dăruire voluntară și din găsirea drumului celui adevărat, drum fără greșeli și fără împotriviri.

Acesta trebue să fie doliul românismului și al bunilor români: închinarea și sguduirea din temelii.

Ci închinare în fața acestor sfinți: Ionel Moța și Vasile Marin.

Amintirea lui de erou intrat în legendă, respinge văicărelile unor agazetari.

Iar nouă, ființa spirituală din care era zidit acest fecior cu vreri de dac care a uitat să moară ne cere lacrimi legionare.

Noi suntem datori cu lacrima înțelegerii și a închinării.

Românismul e dator cu lacrima sguduirii.

Acei care mai stăruie în întuneric, să se sguduie să se cutremure în fața măreției depe frontul dela Majadahonda.

Mustrările să ardă ca jarul în sufletul acelora care nu i-au înțeles înainte de frângerea pentru Cruce. Blestemele să sălășluiască pe vecie în casa acelora care le-au batjocorit plecarea pe frontul Crucii.

Ziarelor și condeielor „democrate" care au pângărit sfânta lor misiune, să le hărăzească Dumnezeu pedeapsă cuvenită. Românii de bine să plângă, nu jertfa ci necredința lor de până azi și să pregătească pentru întoarcerea în casa lui Dumnezeu, la matca neamului și la limanul înțelegerii și al Invierii.

Să vină să se'nchine, cu toate durerile și cu toate bucuriile, în fața acestei jertfe fără de asemănare.

Cei din lumea legionară mai trebue să verse o lacrimă, tot în adânc: lacrima legământului.

Legământ că vor căuta să urmeze pilda plecării.

Legământ că vor trăi viața eroică încordat, până la hotarul morții.

Legământ, că, dacă va trebui, nu vor muri, ci vor ști să cadă biruind moartea și pregătindu-și un loc în viața veșnică.

E legământul pe care-l spovedesc scrisorile lui Ionel Moța.

Tipografia V. Balogh Satu-Mare, Str. Gheorghe Lazar No. 5.